

Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet

S 2020:06

Per Nilsson

per.nilsson@gjh.se

Regeringskansliet

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

iet.se

**Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet (S 2020:06)
önskar lämna några inspel på Trafikverkets förslag till nationell
plan för transportinfrastrukturen 2022-2033**

Regeringens tillsatta kommitté för främjande av ökad fysisk aktivitet (S 2020:06) anser att Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 kan utgöra en viktig del i att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i befolkningen. Detta bland annat genom att bidra till att vända snarare än att förstärka utvecklingen av ökat stillasittande och den ohälsa det medför. De stora statliga investeringar som planen föreslår kan möjliggöra en betydande förbättring av infrastrukturen av gång och cykel i Sverige de kommande åren och bidra till ökad hälsa. För detta ser kommittén att prioriteringarna i planen ses över.

Hälsan i Sveriges befolkning är ojämnt fördelad mellan olika socioekonomiska grupper och skillnaden i hälsa mellan dessa grupper ökar. De som har en god hälsa får det bättre och de som har en sämre hälsa får det sämre. En stor utmaning för folkhälsan är den samhällsutveckling som bidragit till ökat stillasittande. Många svenskar, vuxna så väl som unga, är idag fysiskt inaktiva större delen av sin vakna tid (i snitt 70%). Stillasittandet är en betydande riskfaktor för ohälsa. Forskning visar att vardagsmotion, bl.a. fysisk aktivitet som görs regelbundet för att ta oss till olika målpunkter som jobb, skola och fritidsaktiviteter är en av de viktigaste formerna av rörelse. Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet vill inom ramen för vårt uppdrag understryka vikten av en samhällsplanering som underlättar och möjliggör en accelererad utveckling och utbyggnad av infrastruktur för säkra och trygga gång och cykelvägar i hela landet. Att göra aktiv transport det enkla och självklara valet för kortare resor i vardagen för alla medborgare är ett viktigt mål i folkhälsoarbetet, men det gynnar också klimatet, med

minskade utsläpp, buller och luftföroreningar. Att prioritera utvecklingen av infrastruktur för ökad gång och cykel är därför också framskrivna mål i flera nationella politikområden inom klimat, folkhälsa, arkitektur och transport.

Enligt etappmålet för hållbar stadsutveckling som regeringen antog 2018, ska 25 procent av trafikarbetet i Sverige ske med gång, cykel och kollektivtrafik till 2025. Det målet kommer, skriver Trafikverket i inriktningsunderlaget till nationell plan (www.sverigesmiljomal.se), inte att nås. Kommittén för vill se att det målet prioriteras och att så väl en strategi som medel inom den föreslagna investeringsramen öronmärks för detta.

För att målsättningarna i ovannämnda politikområden ska uppnås måste samhällsaktörer på alla nivåer samverka, prioritera och i vissa fall även förändra sitt sätt att arbeta och verka. Omställningen mot en mer hållbar samhällsutveckling kräver handlingskraft, nytänkande och målstyrning.

Riksdagen har beslutat om det övergripande transportpolitiska målet, att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet, liksom om ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa som sinsemellan är jämbördiga (prop. 2008/09:93, bet. 2008/09:TU14, rskr. 2008/09:257). Hänsynsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt, bidra till att det övergripande generationsmålet för miljö och kvalitetsmålen nås samt bidra till ökad hälsa.

Kommittén för främjande av fysisk aktivitet ser att Trafikverkets nationella plan för transportinfrastrukturen 2022-2033 i högre utsträckning bör styras för att även bidra till att nå hänsynsmålet och att det tydligare framgår hur planen verkar för måluppfyllelse. Målstyrningen är i Kommitténs mening central och bör leda det strategiska arbetet för en omfattande utveckling av aktivt resande de kommande tio åren. Prioriteringen av bilens framkomlighet på bekostnad av utbyggnaden av gång och cykel, särskilt i våra städer, måste vändas för att vi ska lyckas bryta ohälsa som inaktivitet orsakar i befolkningen (www.sverigesmiljomal.se). Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet vill se att den nationella planen förtydligar och stärker satsningar på aktiv transport i syfte att nå hänsynsmålet om en transportinfrastruktur som bidrar till ökad hälsa, men även en god och jämlik hälsa.